

bil, da bode kot član odseka, v katerem se pretresuje predrugečenje sedanjih postav o lovu in ribarstvu, odločno zastopal le koristi kmetskega prebivalstva, katero v tem oziru trpi mnogo škode.

S tem je gospod Dr. Radey končal svoje poročilo, katero so volilci popolnoma odobrvali.

V prihodnji številki bodemo pa pisali o poročilu gospoda poslanca Robiča, katero je posebno za kmeta zanimivo, ker se je v njem prav temeljito razpravljalo o načelih, na katera se ima opirati nova davčna postava.

Cerkvene zadeve.

Prelat Fran Kosar.

(Dalje.)

V bogoslovju si Kosarja težko da srečal brez zelene strešice na čelu; beli dan namreč in vsaka luč bolela je njegovo oko in tako slabo je videl, da je svoje tovariše, če so ga v semenišču srečavali, spoznaval bolj po glasu, kakor po licu. Vsled svojih bolnih očíj pa on sam tako rekoč nikoli ni čital bogoslovskih predmetov, a vendar je koncem leta izkušnje vedno najbolje izvršil. Pomagal si je pa tako. Pred vsem bil je v šoli jako pazljiv in ni mu ušla niti besedica profesorjevega tolmačenja. Doma pa naprosi zdaj jednega, zdaj drugega sošolca, da se z njim poda bodi-si na hodnik, bodi-si na vrt in mu ondi na glas čita šolsko nalogo. Navadno bilo je dosti, da se mu je enkrat prečitala, že je namreč bila njegova last. Včasih pa tovarišu tudi sega v besedo ter ga prosi: to in to še mi zopet čitaj, — ono točko še mi ponovi! Potem se vrne v svojo izbico in v duhu ponovi in prekuha, kar se mu je čitalo, in zdaj sigurno stopi med svoje sošolce in jim potolmači jasno, kakor pravcat profesor vse, kar je bilo komu še nerazumljivega.

Večidel čital mu je šolske predmete sošolec njegov baron Aichenegg. Ta mladenič pa ni bil le plemenitega rodu in zalega obličja, nego tudi prav čednega vedenja in ljubeznivega in pobožnega značaja. Razumljivo je torej, da se Kosar z njim najrajši družil. To vam je bil čuden par: Kosar suh in bled, kakor stena in Aichenegg poleg njega, kakor sama kri in mleko.

Tukaj naj uvrstimo čin, ki prelepo znači plemenito in hvaležno srce pokojnika. Ko pred dvema letoma umrje v Šmarji dekan M. Ivanc, se Kosar takoj odloči, da se poda na pokapanje. Mi smo mu odsvetovali pot, ker je bilo slabo vreme, a bolj še zato, ker je bil ves bolehav in ker v tem času njegova dolgoletna bolezen ni nikjer in tudi na leci ni več prizanašala. Toda Kosar ostane pri svojem sklepu, rekoč: »Hvaležnost tirja, da skazem prijatelju ljubezen ter mu spregovorim zadnjo popotnico, ker je ranjci zatisnil za vselej svoje zveste oči, ki so v semenišču tolikokrat mesto mene gledale v bukve«. Tudi Ivanc mu je namreč čestokrat čital iz šolskih predmetov.

Če so bile temne telesne njegove oči, svetilo mu je pa tem jasnejše njegovo duhovno oko. Profesor Weber se je kar čudil, kadar je Kosar tako sčistega razpravljajl cerkveno pravo, in profesor dr. Habermann je v kolegiju očitno pripoznal: »Vi ste že danes zmožni tukaj zasesti moj prostor«. Tolika hvala bi Kosarja pač lahko omanila, ker skušnja uči, da človek vse prej prenaša kakor hvalo, in toliko priznanje bi ga še morebiti napihnilo, da bi preziral svoje bolj skromne tovariše, toda ljubi Bog je skrbel za to, da ostane ponižen, ker pri vsej svojej nadarjenosti je Kosar vendar trebal pomoči svojih sošolcev.

Nič manj kakor učeniki bili so tudi semeniški ravnatelji veseli tako izvrstnega bogoslovca. Da bi bilo treba Kosarja kedaj tirati ali vračati, svariti ali celo karati, to je bilo povsem izključeno. Že takrat bil ga je sam red, in zato je zapisal v svoj cvetnik: »Red vodi k Bogu, in vse kar je božjega, je urejeno«. Ni torej kudež, da je prva tri leta od ravnateljstva postavljen kot predstojnik ali prefekt svojemu letniku, a v štirtem letu kot višji prefekt vsem letnikom, dasiravno radi svoje mladosti ni bil v tretjem letu posvečen.

Njegov špiritual¹⁾ v semenišču se je z njim posvetoval kakor s svojim prijateljem in je tudi marsikaj storil po nasvetu duhovitega svojega gojenca. Kosar bil je namreč že kot bogoslovec velik prijatelj notranje molitve. Ker ni mogel čitati bogoslovskih razprav, odsko doval se je s tem, da si izvoli kako resnico, dene svojo glavo med dlani in premišljuje resnico od vseh strani ter jo ogleduje z bistrim očesom svojega visokega duha, in prav radi tega, ker se vadi meditirati že od mladih let, je pozneje tako z lahkega meditiral ter se izuril za tako izbornega govornika.

Bogoslovci tistega časa trde, da so gledali na Kosarja, kakor na svoj vzor, da so se mu bližali z nekakim svetim spoštovanjem ter si šteli v posebno čast, ako so mogli z njim občevati.

V spomin † župnika Andreja Repiča.

Cenjeni čitatelji »Slov. Gosp.« se bodo spominjali, da so lani na tem mestu čitali o dveh slavnostih pri Kapelah blizu Brezic. Gosp. župnik so namreč o binkošnih nabavili farni cerkvi veliki zvon, koncem julija pa so priskrbeli sv. misijon. Čez leto in dan, glejte, ni več gosp. župnika, ki so toliko dobrega storili za kapelsko faro, med nami; umrli so namreč letos 8. avgusta v 62. letu svoje starosti za srčno vodeniko.

Andrej Repič so bili rojeni dne 6. novembra 1832 pri Sv. Andražu v Slov. goricah. Imeli so jednega brata, ki je umirovljen nadučitelj, in jedno sestro, omoženo Vogrine. Ker so bili bistré glavece, so jih poslali stariši študirat v Maribor. Tukaj jih je doletela žalostna osoda. Ko so se bili v prvi šoli, umrli so dijaku skrbna mati. Britka zguba je za otroka, če mu umrjejo mili roditelji, ali stokrat hujša zguba je za dijaka, če mu umrjejo skrbni stariši. Od tretje šole naprej so se učili And. Repič v Varaždinu. Tukaj se jim je zelo dobro godilo; bili so namreč v samostanu č. ss. uršulink, kjer so stregli vsak dan pri sv. maši. S hvaležnostjo so se vedno spominjali umrli gosp. župnik teh redovnic, ki so jim veliko dobrega storile.

Radi so tudi pripovedovali neki dogodek, ki se jim je bil pripetil l. 1848. Ko so se vračali po počitnicah v Varaždin v šolo, prijeli so jih oboroženi Hrvatje, meneč, da je mladi gospodek kak madjarski prekucuh, ki ljudi zapeljuje. Ker niso imeli potnega lista, so jih tirali v Varaždin v — ječo. Gospod so sicer zatrjevali, da so le nedolžen dijak, ali vse ni nič pomagalo. Na srečo so imeli znanca med varaždinskimi častniki, kojemu so podučevali sina, in ta jih slednjič reši iz hude nadlege. Če so se tako spominjali svojih dijaških let, porekli so navadno: »Kaj znajo dijaki sedaj, kaj se pravi študirati? Zdaj imajo železnico, imajo dijaško kuhinjo, imajo lepe ustanove, krasno semenišče, kjer so z vsem preskrbljeni za dušo in telo; ali v mojih časih pa vsega tega ni bilo, in vendar so stare šole bile več vredne, kakor zdanje. Gimnazijske nauke so pa končali v Reki z jako dobrim uspehom. Na Hrvaškem so se dobro naučili hrvaščine, tudi italijanščino so dobro razumeli. Še kakor župnik so radi čitali jugoslovanske pesnike, Gun-

¹⁾ Mih. Pikel.

duliča, Kačiča itd., tudi latinske in grške klasike so imeli zelo v čisljih.

Po končanih gimnazijskih naukih niso dolgo pomisljali, kam bi se obrnili; posvetili so se duhovskemu stanu. Ker je pa tedaj njihova rojstvena župnija pripadala sekovski škofiji, stopili so v graško bogoslovnico. Z veliko marljivostjo so se poprijeli težkih bogoslovskih študij tako, da so bili 8. med 40 bogoslovci. V mašnika so bili posvečeni 26. julija 1856. Omeniti je, da so imeli kot bogoslovce četrtega leta imenitnega rojaka v bogoslovju, Njih prevzvišenost ljubljanskega knezoškofa J. Missia.

Na Nemškem so imeli naš gospod kot kaplan zelo težke službe v grdih hribovitih krajih. Akoravno so jih njihovi predniki ljubili in spoštovali zaradi njihove vstrajnosti in učenosti, niso se nič kaj posebno srečnega čutili med Nemci. Ko so 1859 nepozabljivi vladika Slomšek prestavili škofovski sedež od Sv. Andraža v Maribor in so bile do malega vse slovenske župnije združene z lavantinsko škofijo, potegovali so se tudi naš gospod, da bi prišli med svoje rojake in delovali v njih dušni prid, kar so tudi dosegli. Kaplanovali so na raznih krajih: pri Sv. Ani na Krembergu, v Majsbergu, potem so pa bili provizor na težavni župniji Sv. Antona na Pohorju. Od tod so prišli v Kapele kot župnik dne 1. januarja l. 1874. Tukaj se je začelo njihovo plodonosno delovanje; ne bom našteval, koliko dobrega so storili kot gorec pridigar na leci, kot vesten spovednik v spovednici, kolikim ljudem so podarili dušni mir in koliko so jih spravili k večnemu spravljenu z Bogom in svetom. To stori vsak katoliški duhovnik in je pripravljen tudi smrt trpeti, samo da spolni dolžnosti svojega svetega stanu. Bodí mi torej dovoljeno navesti, kar so storili za olesavo hiše božje. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Framska razstava.

Iz Frama se nam piše: Prvi teden oktobra je bilo pri nas prav živahno gibanje. Odbor bralnega društva je za čas od 30. septembra do 7. oktobra osnoval razstavo za sadje tega kraja. Na posebno skrb g. Fr. Pirkmajerja, nadučitelja, in g. Miha Turnerja, krčmarja in posestnika, se je ta pisana razstava sijajno priredila. Kljub slabemu vremenu je bilo posebno prve tri dni obilno obiskovalcev od blizo in daleč.

Naša prva razstava je svoj dvojni namen popolnoma dosegla, namreč: 1. Spoznavati sadje različne sorte. Blizo 40 razstavljalcev je od vseh krajev doneslo menda do petsto različnih sort jabelk in grušek na ogled in razsodbo, katere je nam učeni sadjar g. Stigler iz Maribora krstil ali zaimenoval; mi pa smo imena študirali in popisali tako, da zdaj večinoma vse jabelke poznamo, samo da jim še za slovensko ime ne vemo; ker pitovne sorte so, žaliče, vse same ptujke.

Gosp. Stigler nam je svojem nagovoru izmed vseh razstavljenih sort posebno naslednje priporočil: 1. Mošančke, 2. Ananas-Rainette, 3. Belfleur, 4. Carmeliter-Rainette, 5. Cassler-Rainette, 6. Canada-Rainette, 7. Ribston-Pepping, 8. Damason-Rainette, 9. Gravensteiner, 10. Danziger Kantenapfel, 11. Kalvil, 12. Champagne Rainette, 13. Gold-Parmäne, 14. Eiserapfel, 15. Stettiner. Gruske pa, poleg domače tepke, še nekatere za prodajo: 1. Gute Loise, 2. Dechantbirne, 3. Winter-Butterbirne itd. Pri drugi razstavi bomo menda tudi že zvedeli slovenska imena!

Ta razstava je sijajno dosegla pa še tudi svoj

drugi namen, namreč: 2. Spodbujati ali vnemanje za sadjerejo. Akoravno se je v 10 letih v tem oziru pri nas čudovito veliko storilo tako, da so iz gošče nastali najlepši sadnjaki, iz ostrožja prirastle okusne jabelke, je še vendar na polju in bregu mnogo plohav, kjer bi na lepi solnčni legi lahko rastlo na stotine dobrih jablan. Ti prazni prostori se bodo marljivo zasajali, ker mnogotere gospodarje smo slišali govoriti: Zdaj bom pa jaz tudi začel sadje gojiti, saditi, cepiti, odkapati, snažiti in gnojiti, pobeliti in ovijati.

K tej spodbuji za sadjerejo so posebno pripomogli govori g. Stiglerja in g. profesorja Koprivnika, ki je v milodoneči slovenski besedi celo uro razlagal in priporočal sadjerejo kmetom. Svojo veliko moč so pokazali darovi in pohvalnice za najboljše pridelke. V to svrhu je tukajšnja pošojilnica podarila 25 belih kron; pa tudi zvonki dobrotniki so nam darilca donesli. Največje darilo pa ti bodo, dragi kmetovalec, donesla drevesa tvojega sadnika, ako jih marljivo sadiš, umetno cepiš, in pametno shraniš, ter drago prodaš!

Sadna razstava.

Društvo »Kmetovalec« v Gotovljah priredi dne 28. t. m. v gostilnici g. Hausenbichlerja v Žalcu malo sadno razstavo in ob enem svoj XV. obč. zbor. Dnevni red: I. Razstava. 1. Od 9. ure predpoldne do 4. ure popoldne ogledovanje sadne razstave. II. Zborovanje. 2. Ob 4. uri popoldne otvorjenje zborovanja. 3. Vpisovanje društvnikov, oziroma vplačevanje društvenine. 4. Govor gosp. Belé-ta o napravljanju in zboljšanju sadjevca. 5. Okuševanje po gosp. Hausenbichlerju zboljšane sadjevca. 6. Nasveti. III. Zabava. Zvečer prosta zabava z godbo in plesom. Vstop k razstavi in zborovanju vsakemu prost. Prijatelje sadjereje k prav mnogobrojni udeležbi najprijazneje vabi Odbor.

Opomba: I. P. n. sadjerejci se aljudno vabijo, da razstavijo sveže, suho ali drugače pridelano sadje, orodje in druge pripomočke, potrebne sadjerejcu. 2. Namen razstave ni tekmovanje po darilih, ampak spoznavanje tistih sadnih vrst in priprav, katere se smejo v razširitev priporočati. 3. Oglasila k razstavi naj se pošljejo vsaj do 25. t. m., sadje in druga razstavila pa vsaj do 27. t. m. gosp. učitelju A. Petriček-u v Žalcu, kateri podaje tudi vsa druga pojasnila.

Sejmovi. Dne 20. oktobra v Mariboru. Dne 22. oktobra v Oplotnici, Sevnici, Celju (tudi konjski sejem), pri Sv. Petru pod Sv. gorami, na Vidmu ob Savi, v Ribnici in pri Mali Nedelji. Dne 24. oktobra v Poličanah (svinjski sejem) in Imenem (svinjski sejem). Dne 25. oktobra na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem) in na Bizeljskem.

Dopisi.

Iz Kostrivnici. (Marsikaj.) Ze nekaj dnij se klati po naši občini neki agent, ki zavoljo prisilnega in grdega obnašanja pač ni vreden, da zastopa katoliško zavarovalno družbo. Gotovo se ga bomo najlozje iznebili s tem, da se nikdo več po njem ne zavaruje. Taki petelini naj ostanejo doma ter tam prodajajo svoje neslanosti! — Po občini gre govorica, da si je pri zadnjem požaru v Kostrivnici naš »nebodigatreba« računil 10 fl. zato, ker je na pogorišču tako kričal, da ga nihče ni mogel razumeti. Tako postopanje ni postavno; zakaj gasilni red zapoveduje, da se mora o priliki požara pomagati brez vsake plače. Ob enem je pa tudi grdo in neusmiljeno, da se revnemu posestniku že itak majhna